Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşovŭ şi la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVIII.

„Gazeta" iese în fia-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 64. — Braşovŭ, Lunĭ-Marţĭ, 21 Martie 2 Aprilie — 1895.

Sĕrbătorirea lui Bismark.

Braşovŭ, 20 Martie v. 1895.

Astădĭ în 1 Aprile st. n. principele Bismark împlinesce optŭ-decĭ de anĭ.

Evenimentulŭ acesta a pusŭ în mişcare tótă Germania. Adoratorii marelui cancelarŭ, care a creatŭ unitatea germană şi a fundatŭ puternica împĕrăţiă de adĭ, alérgă din tóte părţile imperiului departe în nordulŭ ţĕrii, la Fridrichsruhe, unde Bismark trăiesce de cincĭ anĭ retrasŭ pe moşia sa, ca sĕ'lŭ felicite şi sĕ-i glorifice faptele din trecutŭ.

In fruntea acestui neobicĭnuitŭ peregrinagiu s'a pusŭ însuşĭ împĕratulŭ Wilhelm II, a căruia dorinţă a fostŭ de a da sĕrbătorirei fostului sĕu cancelarŭ, a giganticului bărbatŭ de statŭ, care timpŭ de 25 de anĭ a avutŭ o înrîurinţă atâtŭ de decisivă nu numai asupra Germaniei şi a destinelorŭ ei, dér şi asupra desvoltării întregei Europe, o strălucire estra-ordinarŭ de mare.

Vĕdurămŭ în ce modŭ în adevĕrŭ estra-ordinarŭ a onoratŭ monarchulŭ germanŭ pe bĕtrânulŭ cancelarŭ, dăruindu-i unŭ paloşŭ de aurŭ, ca simbolŭ alŭ acelorŭ timpurĭ uriaşe, când Bismark împreună cu împĕratulŭ Wilhelm I au clăditŭ împĕrăţia germană de adĭ prin focŭ şi sânge; vĕdurămŭ cum l'a sĕrbătoritŭ mai alesŭ ca vechiu oficerŭ prusianŭ glorificândŭ astfelŭ militarismulŭ, ce l'a adusŭ în flóre acestŭ bărbatŭ de statŭ, şi cum a apoteosatŭ şi mijloculŭ, de care s'a folositŭ elŭ de a unĭ Germania, dicêndŭ că „acea sabiă, în mână regilorŭ şi a principilorŭ, décă va fi de lipsă, va păstra patriei şi înăuntru legătura, cum odinióră au dus'o la unitate în afară".

Cuvintele aceste din urmă rostite de împĕratulŭ Wilhelm la Fridrichsruhe au produsŭ mare sensaţiă în Germania, pentru-că toţĭ au simţitŭ, că ele se îndréptă în contra acelorŭ partide şi fracţiunĭ germane, carĭ facŭ oposiţiă „noului cursŭ" inauguratŭ de împĕratulŭ şi s'au opusŭ şi dorinţei lui, ca principele Bismark sĕ fiă felicitatŭ şi din partea parlamentului germanŭ.

Scimŭ, că socialŭ-democraţii, progressiştii, centrulŭ, Polonii, Guelfii şi Alsaţianii din parlamentulŭ germanŭ au votatŭ în contra propunerei de a se felicita fostulŭ cancelarŭ şi au reuşitŭ a avé majoritatea. Votulŭ acesta, care a datŭ pe faţă, că acele partide şi grupurĭ politice nu potŭ ierta nicĭ astădĭ puternicului cancelarŭ de odinióră maniera duşmănósă, cu care le-a tractatŭ în tótă vremea, a avutŭ în împrejurările actuale unŭ ascuţişŭ îndreptatŭ chiar în contra împĕratului. S'a şi grăbitŭ Wihelm II de a-'lŭ desavua printr'o telegramă către prinţulŭ Bismark, în care îşĭ esprimă cea mai adêncă indignare faţă cu procederea parlamentului germanŭ, ér cuvintele rostite la Fridrichsruhe de către monarchŭ conţinŭ chiar o ameninţare la adresa partidelorŭ malcontente.

Turburarea pe care au adus'o însĕ aceste întêmplărĭ în sĕrbătórea, ce-o serbéză adĭ Germanii în onórea celui mai mare bărbatŭ de statŭ alŭ lorŭ, este cupleşită de manifestaţiile grandióse de simpatiă şi de admiraţiune, ce se facŭ din tóte părţile imperiului, şi din partea Germanilorŭ în afară de imperiu, fostului cancelarŭ şi carĭ manifestaţii au luatŭ unŭ caracterŭ demonstrativŭ chiar faţă cu votulŭ parlamentului.

Bismark a fostŭ norocosŭ sĕ vadă dândui-se cea mai strălucită satisfacţiune faţă cu vechii sĕi contrarĭ, carĭ, ca şi elŭ, au rĕmasŭ neîmpăcaţĭ, şi carĭ înainte cu cincĭ anĭ au isbutitŭ a face ca elŭ sĕ fiă depărtatŭ dela conducerea afacerilorŭ imperiului şi demisionatŭ de împĕratulŭ ca o simplă slugă.

Acelaşŭ monarchŭ îlŭ serbéză adĭ ca pe omulŭ providenţialŭ alŭ poporului germanŭ şi îi face onorurĭ, ce până acuma nu s'au făcutŭ decâtŭ numai unorŭ suveranĭ.

CRONICA POLITICĂ.

20 Martie.

Diarulŭ germanŭ „*Münchener Allg. Zeitung*" vorbindŭ într'unulŭ din numerii sĕi recenţĭ despre stările din Ungaria şi în specialŭ despre **situaţiunea cabinetului**, dice între altele: „Neîndestulirea curţii, care a rĕsturnatŭ şi pe Wekerle; judecata aspră, esprimată prin alocuţiunea Papei Leo XIII asupra întroducerei căsĕtoriei civile în Ungaria; ivirea fanatismului religiosŭ în unele părţĭ locuite de catolicĭ; posiţia duşmănósă a aristocraţiei faţă cu sistemulŭ domnitorŭ — tóte aceste împrejurărĭ aruncă partida liberală în ultima ei posiţiune. Este unŭ jocŭ fórte cutezatŭ, pe care îlŭ facŭ conducĕtorii liberalilorŭ, întrebuinţândŭ puterea guvernului, care încă e în mâna lorŭ, cu unŭ arbitriu ne-mai-pomenitŭ. Nimicŭ nu póte fi pentru maghiarismŭ mai periculosŭ, — astfelŭ judecă ministerulŭ Bánffy — decâtŭ formarea unei *partide strictŭ catolice şi strictŭ monarchice*, care s'ar puté folosi pentru reinfiinţarea unui regimŭ adevĕratŭ monarchicŭ. Desastrulŭ guvernului în camera magnaţilorŭ este o fasă nouă a tocirei sistemului parlamentarŭ actualŭ. Probabilŭ, că în loculŭ ministerului Bánffy, va urma altulŭ şi mai scurtŭ de viéţă, şi în urma se va dovedi, că *liberalismulŭ şi-a trăitŭ traiulŭ în Ungaria.*"

*

După cum i-se anunţă din Constantinopolŭ agenturei telegrafice rusescĭ, **cestiunea macedoniană** din nou începe a atrage asupra sa atenţiunea Europei. In Bulgaria s'au ţinutŭ nisce meetingurĭ fórte tumultuóse în favorulŭ Macedonenilorŭ, şi astfelŭ Pórta a pretinsŭ lămurire dela agentulŭ bulgarŭ Dimitriew, cum de guvernulŭ din Sofia nu a hotărîtŭ sĕ ia mĕsurĭ energice faţă cu acele meetingurĭ. Starea s'a mai agravatŭ şi prin faptulŭ, că comitetulŭ macedonenŭ convocase o şedinţă generală a tuturorŭ comitetelorŭ şi subcomitetelorŭ macedonene, pe 31 l. tr. în *Sofia*, pentru de a desbate asupra modului cum s'ar puté realisa art. 23 alŭ tractatului dela Berlinŭ şi pentru de-a compune o *adresă către Portă şi către tóte puterile marĭ europene.* La acestea observă diarulŭ rusescŭ „*Novosti*" următórele: „Cestiunea macedoniană s'ar puté deslega pe cale pacĭnică. Marile puterĭ arŭ puté pune la inimă Porţei, sĕ întroducă în Macedonia reformele necesare, însĕ nu le-arŭ sta bine sĕ mai aţîţe poftele revoluţionare ale Bulgarilorŭ nesaţioşĭ. Marile puterĭ, mai alesŭ cele din tripla alianţă, ar trebui sĕ-şĭ cugete, că pe Peninsula balcanică esistă nu numai Bulgaria, ci şi alte state, carĭ asemenea voescŭ sĕ trăéscă şi sĕ se desvólte. Sêrbii, Grecii şi *Românii*, carĭ locuescŭ în Macedonia, nu potŭ fi bagaţĭ toţĭ în saculŭ bulgarŭ, căcĭ unŭ astfelŭ de amestecŭ ar puté avé ca urmare numai unŭ *nou resbelŭ.* Ce se ţine de Rusia, ea în cestiunea acésta póte discuta numai cu Pórta şi cu puterile marĭ, şi arŭ fi de doritŭ, ca aceste sĕ-i dea cestiunei macedonene o atenţiune mai seriósă, fără de-a aştepta protestulŭ diplomaticŭ alŭ Rusiei".

Cestiunea naţionalităţilorŭ în dietă.

— Petiţiile comitatelorŭ. —

Două dile s'au desbătutŭ în dieta ungurésca petiţiile comitatelorŭ referitóre la aşa numita „*înfrênare a mişcărilorŭ de naţionalitate*". La cestiunea acésta *ardĕtóre*, a luatŭ celŭ dintâiu cuvêntulŭ, în şedinţa dela 28 Martie:

Raportorulŭ Bela **Horváth**: Dice, că deja la finea anului trecutŭ a accentuatŭ mişcarea, ce se intenţionéză a-se porni între naţionalităţĭ, şi mai alesŭ între Românĭ. Asupra acestei mişcărĭ îndréptă acum 61 municipii atenţiunea camerei. Ele voiescŭ sĕ se deslege cestiunea naţionalităţilorŭ în două direcţiunĭ: mai întâiu ele cerŭ mĕsurĭ pentru suprimarea acestei mişcărĭ, alŭ doilea urgitéză disposiţiunĭ, prin carĭ *sĕ li-se tae firulŭ vicţii* agitaţiunilorŭ de naţionalitate şi tendinţelorŭ duşmane statului. In ce privesce cea dintâiu direcţiă, § 172 din codulŭ penalŭ sĕ fiă astfelŭ schimbatŭ, ca statulŭ ungarŭ sĕ se împărtăşéscă înaintea *judecătoriilorŭ* de unŭ *scutŭ mai puternicŭ. Procedura de pressă* sĕ se modifice aşa,

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Rosa uitată.

Naraţiune istorică, de **Silvestru Frey**.

(5) (Urmare).

Eudoxia Rasumin într'aceea ţesea mai departe la reţéua, în care voia sĕ prindă pe Ţarŭ. Ea credŭse chiar de câte-va orĭ, că preţiósa pasĕre s'a prinsŭ în laţurile ei atâtŭ de artisticŭ puse. Insĕ când sta sĕ privéscă lucrulŭ de apróре, vedea, că pasĕrea i-a sburatŭ din nou.

Era înainte de amédĭ. Eudoxia Rasumin şedea pe unŭ divanŭ. Pĕrulŭ ei negru îi undula despletitŭ pe gâtŭ şi pe umerĭ. Mânile şi-le pusese sub capŭ. Ast-felŭ plănuia dênsa cu ochii aţîntiţĭ în susŭ.

Ea îşĭ închipuise totuşĭ lucrulŭ de prea uşorŭ. Când sosì aicĭ la Zarskoje-Selo, cugeta, că a dobênditŭ deja victoria pe jumĕtate. Acum era deja de atâta timpŭ aicĭ, fără de-a fi făcutŭ în adevĕrŭ nicĭ unŭ pasŭ înainte.

Eudoxia Rasumin sărì în susŭ.

Printre buzele ei roşii ea scóse din gură o înjurătură ţepĕnă. Cu miculŭ ei piciorŭ bătù în podélă atâtŭ de tare, încâtŭ acésta se cutremură.

Suntŭ ast-felŭ de ómenĭ, carĭ îşĭ perdŭ răbdarea, îndată-ce nu potŭ ajunge la ţintă pe acelŭ drumŭ, pe care şi-l'au croitŭ. Ei atuncĭ grăbescŭ lucrulŭ peste mĕsură şi facŭ nebunii.

Ast-felŭ în sfîrşitŭ ei înşi-şĭ scotŭ carulŭ din acelŭ văgaşŭ, în care l'au aşedatŭ la începutŭ cu atâta muncă şi cu atâta precauţiune.

Tocmai aşa a fostŭ şi cu Eudoxia Rasumin.

— „Ce facĭ, porumbiţa mea?" întrebà principele Odaskoff mirat. „Crede-mĕ, acésta nu e metoda prin care poţĭ tu depărta inima Ţarului dela acéstă streină. Unde e prevederea, ce ai arătat'o la începutŭ? Eu îlŭ cunoscŭ pe Ţarŭ. O vorbă neprecugetată, o mişcare, ce-i displace, şi totulŭ este pierdutŭ!"

Ea isbucnì într'unŭ rîsŭ sarcasticŭ. Inima ei era agitată. Era acésta iubire, séu ură — ea însă-şĭ nu sciea! Numai atâtŭ îi era clarŭ, că aşa nu mai póte merge. Era obosită de a se preface neîncetatŭ, pentru-ca sĕ nu ésă cum-va la ivélă tăinuitele dorinţe, ce le avea.

— „Totŭ una", murmurà ea, „aşa orĭ aşa! In orĭ-ce casŭ trebue sĕ facŭ sĕ se decidă odată lucrulŭ.

5.

In pompósele salóne din Zarskoje-Selo furnicau óspeţii în susŭ şi în josŭ. In cele mai scumpe vase se serviau mâncărĭ şi şampania fierbea în pahare.

„Sire!"

Ţarulŭ Nicolae se întórse.

Alecsandra Feodorowna venise lângă el.

— „Eu a-şĭ ruga pe Majestatea Vóstră, sĕ aibă în ochĭ pe prinţesa Rasumin. Modulŭ, cum se pórtă, mi-se pare, că nu stă în consonanţă cu legile etichetei, ce domnescŭ aicĭ!"

Vocea împĕrătesei tremura, frumósa ei faţă gălbenise de mâniă.

Ţarulŭ privì la dênsa.

Colo Eudoxia Rasumin stetea în mijloculŭ unui cercŭ, care se formase în juru-i. Ochii ei scânteiau. Probabilŭ, că vinulŭ, pe care-lŭ beuse, îi pusese sângele în mişcare. Acésta îţĭ vinea sĕ-o credĭ, vĕdêndŭ cum rîde de trufaşŭ şi sgomotosŭ, precum şi vĕdêndŭ óre-care pasiune în fiă-care mişcare, ce tresăria frumosulŭ ei trupŭ.

Da, Eudoxia Rasumin era într'adevĕrŭ frumósă! Póte, că nicĭ-odată n'a fostŭ mai frumósă, decâtŭ tocmai acum, când ea apărea cu totulŭ ast-felŭ, precum cugeta şi simţia. In ochii ei ardea o pasiune, care nu putea fi nicĭ-decum domolită.

Disposiţiunea Ţarului şovăia, cum bine se observa, între nedumerire şi admiraţiune. Apoi dise, prindêndŭ cu bunĕtate mâna soţiei sale:

— „Eu credŭ, scumpa mea, că tu îţĭ esplicĭ afacerea asta prea tragicŭ. Cu tóte aceste, sĕ nu credĭ nicĭ decum, că aşĭ desvinovăţi purtarea prinţesei Rasumin. Numai câtŭ tu trecĭ cu vederea împrejurările, în carĭ ne aflămŭ noi aicĭ. La curtea din Berlinŭ séu Potsdam se póte, în adevĕrŭ şi cu dreptŭ cuvêntŭ, pretinde ţinerea strictă a regulelorŭ etichetei. Noi însĕ trăimŭ într'o ţéră, în care cultura progreséză numai pe încetulŭ. Totulŭ este încă la începutulŭ

ca autorulŭ sĕ nu se pótă subtrage atâtŭ de uşorŭ de sub responsabilitate. Mai încolo sĕ se *restrîngă comunicaţiunea postală cu România.*

Ce privesce a doua direcţiă, municipiile pretindŭ modificarea legii de naţionalitate ast-felŭ, ca *caracterulŭ naţionalŭ alŭ bisericei greco-catolice sĕ se ştérgă.* Privitorŭ la legea scólelorŭ poporale, numai ast-felŭ de învĕţătorĭ poporalĭ sĕ fiă aplicaţĭ, carĭ vorŭ posede *cualificaţiunĭ din preparandii de statŭ; controla* învĕţământului obligatorŭ în scólele poporale sĕ se *înăsprescă* şi numai *comisiunĭ esaminătóre de statŭ* sĕ pótă da *testimonii de maturitate.* O cestiune a naţionalităţilorŭ — dice raportorulŭ — va esista tot-déuna în ţéra nóstră, locuită de diferite naţionalităţĭ, *până când nu se va estirpa în naţionalităţĭ consciinţa naţională.* Mai bine va fi, ca petiţiunile din vorbă sĕ se predea guvernului spre apreţiare. Acésta e propunerea comisiunei de petiţiunĭ.

D. **Pázmándy**: Elŭ se ocupă la începutŭ pe largŭ cu fantoma *irredentismului românŭ*, cu scopulŭ şi mijlócele ei, dândŭ espresiă convingerei, că apĕrarea de până acum şi osêndirea „pecătoşilorŭ“ n'a avutŭ nicĭ unŭ resultatŭ. Trebue sĕ păşimŭ energicŭ *faţă cu România*, dise Pázmándy, ca ea sĕ sugrume tendinţele irredentiste, apoi după acésta sĕ urmeze ce e mai principalŭ, adecă *organisarea poliţiei de statŭ*, fiind-că gendarmeriei nu i-se potŭ încredinţa nicĭ servicii preventive, nicĭ detective.

Pázmándy se ocupă apoi de şcólele naţionalităţilorŭ şi dise, că în şcóle se crescŭ adevĕraţii agitatorĭ. Décă privimŭ în Sibiiu şi Blaşiu, vedemŭ, că îndată ce tinĕrulŭ trece pragulŭ şcólei, se umple de ură faţă de Maghiarŭ. Nicĭ o lege nu dă dreptulŭ, celŭ mai puţinŭ legea de naţionalitate, ca ei sĕ agiteze contra integrităţii statului maghiarŭ. La Românĭ autonomia bisericéscă e numai simbolŭ, sub alŭ cărui scutŭ îşĭ ridică şcóle. Statulŭ trebue sĕ inspecţioneze asupra acestorŭ şcóle cu mai multă stricteţă, decâtŭ până acum. Cere déră, ca în şcólele naţionalităţilorŭ *sĕ se propună, în limba maghiară şi cu tendinţă maghiară, obiectulŭ limbei maghiare, alŭ istoriei şi geografiei,* căcĭ până când istoria şi geografia se propunŭ falsificate (!), unŭ Horia, unŭ Iancu figuréză ca eroi şi nu se póte face sfîrşitŭ agitaţiunei. Şcólele aceste trebue dér disciplinate şi e neapĕratŭ de lipsă, ca *esamenele de maturitate sĕ nu se pótă face în şcólele confesionale, ci la o comisiune de statŭ.*

Observă apoi, faţă cu deputatulŭ Şerbanŭ, că nicăirĭ în lume nu este închisóre mai suportabilă, mai comodă în tóte privinţele, ca cele din Vaţŭ şi Seghedinŭ. — Statulŭ maghiarŭ are puterea în mână, decĭ timpulŭ a sositŭ, ca cestiunea acésta sĕ fiă resolvată.

Contele A. **Apponyi** admite părerea lui Pázmándy, că statulŭ maghiarŭ are puterea de a învinge tóte greutăţile acestei cestiunĭ, nu e însĕ în norocósa posiţiă, de a afla în actualulŭ guvernŭ acéstă putere. Vorbitorulŭ se ocupă pe largŭ cu puterea ce o are statulŭ şi dice, că punctulŭ cardinalŭ alŭ cestiunei de naţionalitate îlŭ forméză principiulŭ fundamentalŭ, că atuncĭ, când vorbimŭ în genere despre naţionalităţĭ, nu înţelegemŭ sub acésta o anumită corporaţiune, ci caracterisămŭ numai cu *nume colectivŭ* pe acei singuraticĭ cetăţenĭ, a cărorŭ limbă maternă nu este cea maghiară. Prin urmare tóte pretensiunile, ce se facŭ pe basa unui pretinsŭ dreptŭ corporativŭ de naţionalitate, *trebue respinse în modulŭ celŭ mai rece, şi décă pe terenulŭ acesta se arată agitaţiunĭ pĕcătóse, acestea trebue pedepsite cu cea mai mare stricteţă.* Dinpotrivă, tóte acele dorinţe, carĭ se referŭ la bunăstarea *individuală* a cetăţénului de limbă nemaghiară, sĕ întêmpine cea mai mare *liberalitate şi conciliaţiune.*

Apponyi dise apoi, că statulŭ sĕ-şĭ esercite influinţa *şi asupra şcólelorŭ poporale, carĭ nu cerŭ ajutorŭ de statŭ.*

In şedinţa dela 29 Martie a luatŭ celŭ dintâiu cuvêntulŭ:

Visontai Soma, care dă dreptate lui Apponyi, că Ungaria are puterea de-a deslega cestiunea naţionalităţilorŭ. Reflectéză apoi la principiulŭ greşitŭ şi periculosŭ alŭ lui Bánffy, că va aplica legea de naţionalitate numai între marginile intereselorŭ statului maghiarŭ. Ca patriotŭ nu póte avé escepţiunĭ contra acésta, însĕ *nu este iertatŭ, ca o lege sĕ fiă ţinută în suspensŭ numai din consideraţiunĭ de putere.* Legea acésta, ca orĭ care lege sancţionată, *trebue esecutată.* Esaminândŭ petiţiile dela ordinea dilei, am ajunsŭ la *o tristă esperienţă*, că adecă, *opinia publică maghiară* a ajunsŭ deja acolo, încâtŭ *crede, că problemele de naţionalitate se potŭ resolva prin restringerea escepţională a drepturilorŭ de libertate.* Ar fi cea mai periculósă politică, décă d. e., cum se recomandă aicĭ în cameră, statulŭ maghiarŭ şi-ar continua politica sa de naţionalitate prin ordinaţiunĭ escepţionale, prin restrîngerea dreptului de întrunire, prin sufocarea libertăţii pressei. *Mĕsurile escepţionale nu vorŭ face, decâtŭ sĕ mărescă agitaţiunea şi nemulţămirea conducĕtorilorŭ* mişcării.

Ministrulŭ Br. **Bánffy**: Deputatulŭ Visontai a disŭ, că guvernulŭ are datoria, de a desvolta acţiune faţă cu naţionalităţile. Eu credŭ, că astfelŭ pusă tesa, nu e corectŭ. Nu se póte în generalŭ desvolta acţiune contra naţionalităţilorŭ; trebue însĕ a se conduce astfelŭ viéţa societăţii şi a guvernării maghiare, ca în tóte pulsaţiunile ei, în tóte apariţiunile ei, sĕ servéscă interesele statului maghiarŭ. Eu aşa credŭ, că décă se va manua astfelŭ cestiunea, ea va fi garantată de sine pentru ţéră în sensŭ naţionalŭ, şi înse-şĭ naţionalităţile trebue sĕ védă, că tendinţele, pretensiunile, carĭ depăşescŭ hotarĕle legii, nu potŭ fi suferite.

Trebue o guvernare decisă, energică şi conscie de scopulŭ ei, pentru-ca escesele naţionalităţilorŭ sĕ fiă mărginite. Şi sunt convinsŭ, că calea acésta se póte urma şi fără legĭ escepţionale. Recunoscŭ însĕ, că faţă cu agitaţiunea generală e lipsă de óre-care corectare, de-óreoare atenţiune. Recunoscŭ, că în cele espuse în petiţiile, ce ne stau înainte, multe suntŭ, carĭ trebue considerate, cu carĭ guvernulŭ trebue sĕ se ocupe şi la rêndulŭ sĕu *sĕ se ia şi dispoziţiunĭ legislative.*

Din pricina acésta aprobŭ şi eu propunerea comisiunei petiţionare, în sensulŭ căreia, petiţiile acestea sĕ se dea guvernului spre luare în consideraţiune, declarândŭ, că guvernulŭ se va ocupa amĕnunţitŭ cu ele şi eventualŭ *va recurge şi la dispoziţiunĭ legislative, décă va fi necesarŭ.*

*

La finea şedinţei, ministrulŭ preşedinte Bánffy a adusŭ la cunoscinţa camerei, că prin prea înaltulŭ rescriptŭ alŭ Majestăţii Sale, şedinţele camerei se amână pe adĭ, Lunĭ, ér Sâmbătă se va începe vacanţa parlamentară.

SCIRILE DILEI.

20 Martie.

„Daco-românismŭ în armată“. Sub titlulŭ acesta *„Nemzet“*, fóia guvernului, aduce o scire de totŭ nostimă. După numita fóiă „patrioţii“ vĕdŭ acum fantoma „daco-românismului“ şi în şirurile armatei ces. şi reg. Se susţine adecă, că s'ar fi aflatŭ la unŭ sub-oficerŭ de vênătorĭ din Sibiiu tipăriturĭ „anti-maghiare“, între carĭ şi nisce foi, pe carĭ se potŭ vedé portretele condamnaţilorŭ în procesulŭ Memorandului, apoi o scrisóre a lui Urechiă, adresată către femeile din Ardélŭ şi Bănatŭ, în care preşedintele Ligei face atente pe femei, sĕ păzéscă copiii lorŭ de Kisdedovnrĭ. — Ce-o mai fi şi asta, scie numai Jeszenszky.

—o—

Regina Natalia în Belgradŭ. O telegramă, pe care o primesce din Belgradŭ diarulŭ „Pest. Ll.“ anunţă, că sosirea reginei Natalia la Belgradŭ ar fi definitivŭ fixată pe diua de 14 Maiu.

—o—

Mişcarea comercială în România. „Curierulŭ Românŭ“ din Botoşanĭ ne informéză, că preţulŭ cerealelorŭ în România îşĭ menţine firmŭ tendinţa spre urcare. Grâulŭ, care se caută pentru morile locale şi galiţiene, s'a suitŭ, de vr'o sĕptĕmână de dile, la 1150 lei vagonulŭ. Atâtŭ morarii însĕ, câtŭ şi proprietarii de grâne, se ţinŭ încă în reservă. Cu tóte acestea, totŭ aceştia din urmă trebue sĕ câştige. In adevĕrŭ, la bursa din Viena, într'o singură di, preţulŭ grâului s'a urcatŭ cu 20 creiţarĭ de meter-cent., ceea-ce face vr'o 50 lei mai multŭ de vagonŭ, adecă 2000. Câtŭ pentru porumbŭ, mai în fiă-care di se facŭ vêndărĭ cu preţulŭ de 930—950 lei vagonulŭ. Elŭ se exportéză parte pe la Predealŭ, parte prin Bucovina şi Galiţia, pentru Ungaria, unde producţiunea porumbului nu satisface nicĭ pe jumĕtate trebuinţa consumaţiei obşteştĭ. Aşa dér, pentru momentŭ, piaţa română de cereale e câtŭ se póte de vióe, ér topirea zăpedii se urméză în modŭ fórte prielnicŭ pentru semĕnăturile de tómnă, şi mai alesŭ pentru rapiţă, care se cotéză deja cu 1500 lei vagonulŭ.

—o—

Palatulŭ dela Cotrocenĭ. Noua zidire a palatului dela Cotrocenĭ e aprópe terminată. Acum se lucréză la mobilarea în interiorŭ şi la clădirea dependenţelorŭ şi grajdurilorŭ. Principele şi principesa moştenitóre a României se vorŭ muta érna viitóre în acestŭ palatŭ.

—o—

Jeszenszky la Sibiiu. *„Egyetértés“* de Dumineca, 31 Martie, vorbindŭ despre călĕtoria lui *Jeszenszky* la Sibiiu, dice, că a petrecutŭ acolo o di. „Pe calea ferată — adauge numita fóiă — Jeszenszky s'a întêlnitŭ cu Russu-Şirianu, pe care de pe timpulŭ, când era procurorŭ, a avutŭ ocasiune mai de-aprópe de-a-lŭ cunósce din procesele de pressă. *In diua următóre Russu-Şirianu i-a presentatŭ pe unulŭ dintre colaboratorii primĭ ai „Tribunei“, pe d-lŭ Bogdan-Duică“.....*

—o—

Ca'n Rusia. *„Hazánk“* aduce scirea, că gendarmeria a confiscatŭ, *cu puterea*, notele corului poporalŭ românescŭ din *Curticĭ*, aflândŭ, vedĭ Dómne, că ele ar cuprinde cântece „daco-române“.

—o—

Medaliă de aurŭ dela Esposiţia Cooperatorilorŭ. Firma Mutzig & Slaminek, fabricanţĭ de salamŭ din Braşovŭ, a primitŭ dilele aceste medalia de aurŭ, ce i-a conferit'o juriulŭ esposiţiunei din Bucurescĭ. Medalia artisticŭ lucrată are pe aversŭ de jurŭ împrejurŭ inscripţiunea: „Societatea cooperativă a Constructorilorŭ şi Meseriaşilorŭ românĭ“, şi în mijlocŭ emblema societăţii; ér pe reversŭ are inscripţiunea: „Concursulŭ generalŭ anualŭ, 24 Augustŭ 1894“ şi în mijlocŭ o carte deschisă cu devisa: „Toţĭ pentru unulŭ şi Dumnedeu cu noi; Te înalţĭ prin Muncă şi Cultură“.

—o—

Ultimŭ rĕspunsŭ lui Aca 3. (Nr. 63 al „Tribunei“. – Intimpinare). **Polisilogism.** *Premise*: 1) „Lungă prostologie“; 2) „Bagetă grósă şi încârligată“ (resp. turtită); 3) „Câteva greble“; 4) „Creerĭ încurcaţĭ“; 5) „(Vi) *g* (u) *rosŭ*“; 6) „Red. Trib.“;

Conclusiune: Aca 1 = Aca 3. — *Omulŭ* se judecă după „stilŭ“!!!

—o—

Darurĭ bogate. Din Petersburgŭ se anunţă, că tuturorŭ acelorŭ preoţĭ, carĭ au servitŭ liturgii la mormêntulŭ Ţarului Alexandru III, li-s'au dăruitŭ parte crucĭ de aurŭ împodobite cu brilante, parte câte 50 de ruble.

—o—

Defraudare sensaţională. A produsŭ mare sensaţiă în Petersburgŭ faptulŭ, că s'a datŭ de urma unei defraudărĭ uriaşe. Făptuitorulŭ este generalulŭ Annenkoff, care a construitŭ linia ferată de lângă laculŭ caspicŭ. Generalulŭ a începutŭ a defrauda încă din anulŭ 1892 şi până acum a defraudatŭ 2 milióne florinĭ. In contra lui s'a începutŭ o cercetare fórte strictă.

—o—

Unŭ oraşŭ vêndutŭ. Din Kiew se anunţă, că în guvernamentulŭ rusescŭ Volhynia s'a vêndutŭ oraşulŭ Starokonstanilnov, care are 19.000 locuitorĭ. Vêndĕtóre e princesa Abamalek, cumpĕrătóre vĕduva admiralului Dubasow. Preţulŭ, pentru care s'a vêndutŭ oraşulŭ, este 3100 desjătine rusescĭ, adecă circa 4.600,000 florenĭ.

—o—

Producţiunea unui prestidigitatorŭ. Astădĭ şi mâne se va produce în otelulŭ Europa prestidigitatorulŭ Loy Peterky pe terenulŭ magiei, fisicei şi a magnetismului. Inceputulŭ la $7^1/_2$ óre séra.

—o—

Memorii din 1848/49 de Vasilie Moldovanŭ. Au aparutŭ şi s'au punŭ în vêndare Memoriile lui *Vasilie Moldovanŭ* in-

---

desvoltărei. Prin urmare eu credŭ, că este numai echitabilŭ, ca faţă de multe apariţiunĭ şi espresiunĭ, ce de at-felŭ ar merita sĕ fiă dojenite, sĕ-mĭ închidŭ cu bunĕtate ochii, şi potŭ cu dreptŭ aştepta, ca soţia mea, care împarte tronulŭ cu mine, sĕ arate o asemenea paciinţă şi îngăduinţă!“

Aceste cuvinte abia fuseseră terminate, când Eudoxia Rasumin venì directŭ la Ţarulŭ; lunga ei trenă, din cea mai grea mătase, foşnia peste parcheturĭ. Brăţarele de aurŭ masivŭ sunau la fiă-care pasŭ, ce-lŭ făcea înainte, şi încă de departe ea strigă: *„J 'y pense!“*

Frumósa şi bărbătésca faţă a Ţarului se înroşì de totŭ. Intorcêndu-se spre soţia sa, elŭ dise: „In adevĕrŭ, uitasem cu totulŭ de acésta! De aicĭ se póte vedé, câtŭ de uşorŭ potŭ fi înşelaţĭ bărbaţii din partea femeilorŭ! Când şedeam erĭ la dejunŭ, se aflà într'o migdală unŭ minunatŭ simbure duplu. Prinţesa fŭ atâtŭ de amabilă, de-a mi-lŭ oferì mie; eu îlŭ primii, dér numai sub condiţiunea, ca sĕ-lŭ împărţimŭ. Noi mâncarăm aşa-dér ca „doi prietinĭ de cruce!“ Şi cu tóte, că îmĭ propusesem, sĕ ţiu minte rĕmăşagulŭ făcutŭ, totuşĭ trebue sĕ mărturisescŭ, că eu l'am perdutŭ“.

Eudoxia Rasumin stetea acum fórte aprópe de pĕrechea domnitóre.

—„Majestate, îmĭ permiteţĭ, aşa-dér, sĕ vĕ adresezŭ o rugare?“

— „Acesta este dreptulŭ D-vóstrĕ nediscutabilŭ!“ rĕspunse Ţarulŭ.

Ea părù, că se cugetă unŭ momentŭ.

Jurŭ împrejurŭ domnia o adêncă tăcere. Toţĭ cei de faţă se apropiaseră. Fiăcare era sub impresiunea, că sosise unŭ momentŭ fórte însemnatŭ.

Ţarulŭ şedea pe unŭ scaunŭ. Unŭ altŭ scaunŭ, pe care-lŭ trăsese lângă sine în modŭ galantŭ, îlŭ oferì soţiei sale. Eudoxia Rasumin încă totŭ esita, ca şi când s'ar cugeta la rugarea, ce vrea s'o facă.

— „Ei, princesă!“ glumì Ţarulŭ. „E óre dorinţa D-vóstrĕ atâtŭ de mare, încâtŭ nu cutezaţĭ s'o spuneţĭ?“

Eudoxia Rasumin dete uşorŭ din capŭ. „Din contră“, rĕspunse ea, reluândŭ cu totulŭ şi din nou tonulŭ ei îndrăsneţŭ. „dorinţele mele, ce aşĭ voi sĕ le vĕdŭ împlinite, suntŭ de obiceiu tot-déuna modeste, De aceea aşĭ ruga numai pe Majestatea Vóstrĕ, sĕ-mĭ comunice prea graţiosŭ, ce însĕmnătate are acea tainică strajă, care stă aicĭ, în parculŭ dela Zarskoje-Selo?“

Ţarulŭ tresărì, ca lovitŭ de trăsnetŭ. Amorulŭ sĕu propriu, atâtŭ de susceptibilŭ, fusese rănitŭ de mórte.

In jurŭ domnia o tăcere adêncă, — aceea a uimirii faţă de o femeiă, care avù curagiulŭ sĕ-i amintéscă Ţarului o afacere, ce îi era atâtŭ de penibilă.

Ba încă şi mai multŭ! Ea pretindea ceva imposibilŭ dela elŭ. Ea îşĭ bătea chiar jocŭ de dênsulŭ! Căcĭ pe când îlŭ ruga, sĕ i comunice causa, pentru care era pusă acea strajă în parculŭ dela Zarskoje-Selo, îi aducea aminte tot-odată de neputinţa sa, de óre-ce ea trebuia sĕ scie totŭ atâtŭ de bine, ca ei toţĭ cei-l'alţĭ din castelŭ, că Ţarulŭ nu e în stare, sĕ satisfacă acestei cererĭ.

Ce-i venise decĭ în minte acestei femei?

(Va urma).

tr'o broşură elegantă, de 11 cóle, formatŭ 8⁰. Preţulŭ unui esemplarŭ e: **50 cr.** séu **1 coronă**, plus 5 cr. porto poştalŭ; pentru România şi străinătate *1 francŭ 50 banĭ*. Comandele se facŭ la adresa: *Traianŭ H. Popŭ*, publicistŭ, *Braşovŭ* (Brassó). Comandele se efectuescŭ promptŭ şi sigurŭ. Doritorii de a poseda acéstă preţiósă seriere, suntŭ rugaţĭ a *grăbi cu procurarea ei* la numita adresă. Esemplare pe creditŭ nu se trimitŭ.

Băncĭ unguresci printre Românĭ.

Sĕsarmŭ (c. Solnoc-Doboca), Martie 1895.

St. D-le Redactorŭ! Vĕ este cunoscutŭ, credŭ, că stăpânirea maghiară prin organele sale subalterne (solgăbirae şi notarĭ) a pusŭ la ordine organisarea de institute de împrumutŭ şi păstrare comunale, carĭ în multe părţĭ s'au şi pusŭ în activitate.

In comitatulŭ nostru suntŭ până acuma deschise în *Cristurŭ*, *Uriu*, *Spermezĕu*, *Chiuza*, la carĭ suntŭ împreunate şi satele vecine.

După cum am cetitŭ prin diaristica nóstră, şi în deosebĭ în „Gazetă", până acum nu s'a datŭ nicĭ o informaţiune, că ce posiţiune ar fi de-a se lua faţă de aceste băncĭ unguresci. Consultându-mĕ în afacere cu ómenĭ bĕtrânĭ şi esperţĭ, s'au ivitŭ motive şi *contra* şi *pro*.

Motivele contra ar fi: a) că Maghiarii voiescŭ sĕ paraliseze băncile nóstre, carĭ preste totŭ stau bine, şi sĕ împedece de a se face altele nouĕ b.) vréu a pune mâna pe micii noştri agricultorĭ şi inteligenţĭ dela sate, carĭ, interesaţĭ într'o privinţă orĭ alta, nu se vorŭ mai puté mişca liberŭ în afacerile nóstre românescĭ. c) că mai mulţĭ domnişorĭ ungurĭ fără cĕpĕtâiu caută sĕ-şĭ afle la aceste băncĭ subsistenţa de adĭ pe mâne.

Motive pro ar fi a) că orĭ unde numai se póte sĕ fimŭ şi noi, ca aşa sĕ nu se pótă tracta „de *nobis sine nobis*" c) aceştĭ banĭ suntŭ mai eftinĭ decâtŭ dela orĭ-care bancă de a nóstră, căcĭ „*Kozponti Hitelintézet*" dă banĭ numai cu 4 şi 5%, ér în comună se împrumută numai cu 7%. c) inteligenţii noştri dela sate primescŭ la acele băncĭ aplicaţiunĭ împreunate cu onorarie, carĭ ar prinde bine, după-ce suntŭ huiduiţĭ din tóte părţile. Mai alesŭ *preoţilorŭ li-se oferŭ directoratele*, şi în ei poporulŭ se încrede cu totŭ adinsulŭ, décă vede, că este compatibilŭ cu posiţiunea lorŭ.

Cu profundŭ respectŭ eştĭ rugatŭ, St. D-le Redactorŭ, a ne da inviaţiunile de lipsă, ca sĕ scimŭ, că ce e de făcutŭ, şi ca nu cumva mai târdiu sĕ ni-se facă reproşurĭ, că n'amŭ fostŭ solidarĭ, n'amŭ cerutŭ informaţiune, amŭ trasŭ în jugŭ la carulŭ duşmanilorŭ noştri etc. etc.*)

Poporulŭ din jurulŭ acesta trăesce greu acuma, cucuruzulŭ s'a scumpitŭ, vitele s'au eftinitŭ şi trebue sĕ cumpere pentru ele fĕnŭ: chiar bune împrejurărĭ pentru înfiinţarea de băncĭ.

Cu tótă stima
Preotŭ *I. Rebreanu.*

*) Cu cestiunea acésta ne vomŭ ocupa într'unulŭ din numerii proximĭ.
— *Red.*

Reuniunea de consumŭ din Blaşiu.

Acéstă reuniune, care a împlinitŭ trei anĭ dela înfiinţarea sa şi este singura reuniune românéscă de felulŭ acesta, a realisatŭ în cursulŭ anului trecutŭ unŭ câştigŭ curatŭ de *647 fl. 63 cr.* A avutŭ 117 membri cu 218 acţiunĭ şi 22 parţiale, ér vêndarea totală a fostŭ de 90,519 fl. 55 cr. Din venitulŭ curatŭ s'au împărţitŭ 487 fl. ca dividende acţionarilorŭ, carĭ au primitŭ 5% după acţiile plătite; vre-o 77 fl. s'au adausŭ la fondulŭ de reservă, ér restulŭ s'a împărţitŭ consiliului administrativŭ şi comitetului de supraveghiare.

In raportulŭ consiliului administrativŭ, din care luămŭ aceste date, se arată, cu ce greutăţĭ marĭ a avutŭ de-a lupta reuniunea în primii trei anĭ ai esistenţei sale: de-o parte concurenţa cea mare, ce 'i-s'a făcutŭ din partea firmelorŭ jidano-armene de-acolo, carĭ cu orĭ-ce preţŭ stăruiră sĕ nimicéscă acéstă întreprindere românéscă, pentru-ca apoi sĕ pótă urca érăşĭ preţurile acolo, unde fuseseră înainte de înfiinţarea ei; de altă parte insuficienţa capitalului de fondare, care fiindŭ *numai de 10,000 fl.*, e imposibilŭ de-a face unŭ negoţŭ mare, care sĕ mulţumescă trebuinţele estinsului ţinutŭ alŭ Blaşiului. La acestea se mai adauge şi negligenţa şi indiferentismulŭ unora, carĭ au cumpĕratŭ marfă pe creditŭ, fără însĕ ca s'o plătéscă la timpulŭ cuvenitŭ.

Pe lângă tóte astea însĕ, Reuniunea a eşitŭ până acum triumfătóre. Multe firme streine din Blaşiu şi jurŭ n'au pututŭ ţiné peptŭ cu marea concurenţă şi au cădutŭ, în timpŭ ce reuniunea română de consumŭ nu numai că s'a susţinutŭ, dér a realisatŭ şi unŭ profitŭ destulŭ de frumosŭ, acţionarii au primitŭ în toţĭ anii după capitalulŭ lorŭ percente bune, ér mai multŭ decâtŭ tóte este, că locuitorilorŭ din Blaşiu şi jurŭ — după cum matematicesce este socotitŭ — prin eftinirea mărfei li-s'a făcutŭ numai în anulŭ trecutŭ unŭ profitŭ de *celŭ puţinŭ 25,000 fl.*

Aceste date suntŭ de ajunsŭ, credemŭ, pentru de-a face bucuriă tuturorŭ celorŭ ce se interesézā de mersulŭ acestei reuniunĭ umanitare, care ar trebui încuragiată şi susţinută cu stăruinţă din partea tuturorŭ Româniloŭ.

Hotărîrea, de-a urca capitalulŭ socialŭ printr'o *nouă emisiune de acţiunĭ*, o aflămŭ bine venită şi nu ne îndoimŭ, că din partea publicului nostru ea va afla resunetulŭ doritŭ, după cum şi trebue sĕ-lŭ afle.

Academia română

Sesiunea generală din anulŭ 1895.

Raportulŭ secretarului generalŭ asupra lacrărilorŭ făcute în anulŭ 1894—95.

(Urmare).

Donaţiunĭ, legate, fondurĭ.

Comisiunea financiară vĕ va arĕta în amĕnunte starea fondurilorŭ Academiei, precum şi gestiunea financiară a anului trecutŭ; ér comisiunile speciale alese în sesiunea trecută vĕ vorŭ da relaţiunĭ amĕnunţite asupra celorŭ douĕ marĭ fundaţiunĭ, carĭ au întratŭ în patrimoniulŭ Academiei în anii din urmă, anume fundaţiunea Vasile Adamachi şi fundaţiunea Otteteleşanu, dăruită Academiei de colegulŭ nostru D. I. Kalinderu.

Delegaţiunea a publicatŭ, pentru fiăcare din aceste fundaţiunĭ, câte o broşură, cuprindêndŭ actele fundaţiunei, decisiunile Academiei pentru regulamentarea lorŭ, precum şi începutulŭ punerei în esecuţiune a acestorŭ decisiunĭ. Aceste publicaţiunĭ s'au credutŭ necesare atâtŭ pentru a aduce la cunoscinţa publică scopulŭ fundaţiunilorŭ, câtŭ şi ca omagiu de recunoscinţă către memoria generoşilorŭ donatorĭ.

1. S'a terminatŭ clădirea criptei pentru veclnica odihnă a remăşiţelorŭ pămêntescĭ ale repausatului Vasile Adamachi şi s'a aşedatŭ de-asupra ei monumentulŭ pentru veclnica pomenire a generosului donatorŭ. La 9 Octombre s'a făcutŭ inaugurarea monumentului, cu participarea I. P. S. S. Mitropolitului Iosifŭ alŭ Moldovei şi a P. S. Episcopului Partenie alŭ Dunărei-de-Josŭ.

S'a începutŭ punerea în aplicare a regulamentului fundaţiunei Adamachi, votatŭ în sesiunea trecută. După recomandarea juriului, compusŭ din D-nii Dr. Russ, M. Tzoni şi P. Poni, care l'au presidatŭ, Academia, la 7 şi 21 Octombre, a acordatŭ burse Adamachi de câte 100 lei pe lună, în 1894—95 D-rei E. Caucicovŭ şi D-lui C. Climescu, studenţĭ ai facultăţei de sciinţe din Iaşĭ, apoi d-lui N. Lupu şi d-şórei M. Trancu studenţĭ ai facultăţii de medicină din Iaşĭ.

2. Institutulŭ Ioanŭ Otteteleşanu a fostŭ inauguratŭ la 6 Octombre trecutŭ, în presenţa mai multorŭ membri ai Academiei, a unui representantŭ alŭ M. S. Regelui şi a unui publicŭ numerosŭ. M. S. Regele a bine-voitŭ a esprima prin telegramă părerea de rĕu, că a fostŭ împedecatŭ de a asista la sĕrbarea inaugurărei, anunţândŭ că dimpreună cu M. S. Regina vorŭ visita în curêndŭ institutulŭ şi-lŭ vorŭ încungiura de tótă îngrijirea lorŭ.

Comisiunea alésă de Academie la 4 Iunie 1893 a supraveghiatŭ completarea instalărei institutului. Prin decisiunea luată în sesiunea generală trecută, la 13 Aprilie 1894, Academia a datŭ acestei comisiunĭ depline puterĭ, pentru a organisa institutulŭ pe basele arătate în încheiările ei de la 12 Aprilie 1894, presentate Academiei, şi a'lŭ face sĕ functioneze cu începerea anului şcolarŭ 1894—95. Comisiunea, pe de o parte, a publicatŭ concursŭ pe diua de 15 Augustŭ pentru înscrierea elevilorŭ, pe de altă parte, a însărcinatŭ pe D. I. Slavicĭ, membru corespondentŭ alŭ Academiei, sĕ elaboreze proiectulŭ de organisare alŭ institutului, programulŭ de studii şi regulamentulŭ pentru conducerea internă. Acéstă organisare şi acestŭ programŭ au fostŭ aprobate de ministerulŭ cultelorŭ şi instrucţiunei publice prin adresa seria B. No. 7.353, dela 2 Octombre. Delegaţiunea, după recomandarea comisiunei, a decisŭ a pune institutulŭ sub conducerea D-lui şi D-nei I. Slavicĭ.

Până la terminulŭ dela 3/15 Augustŭ s'au înscrisŭ 91 concurente, dintre acestea au fostŭ admise şi s'au presentatŭ la concursŭ 32, carĭ au fostŭ esaminate la 15 Septembre de către D. I. Kalinderu şi de subscrisulŭ, ca membri ai comisiunei, dimpreună cu D. I. Slavicĭ.

Resultatulŭ concursului a fostŭ adusŭ la cunoscinţa M. S. Regelui prin raportulŭ delegaţiunei dela 17 Septembre. Majestatea Sa a bine-voitu a desemna, de pe tabloulŭ presentŭ, pe elevele admise în numĕrŭ de 15.

Elevele ast-felŭ primite, au fostŭ îndată duse la Măgurele, şi instalate în institutŭ, unde îşĭ urméză până astădĭ studiile.

3) La 23 Decemvre a încetatŭ din viéţă la Iaşĭ principesa Alina Ştirbei, care precum vĕ este cunoscutŭ, a făcutŭ Academiei, în viéţă fiindŭ, unŭ darŭ de 200,000 lei, prin actulŭ de donaţiune dela 22 Februarie 1889. Academia a fostŭ representată la înmormêntare, şi a depusŭ o corónă pe sicriulŭ generósei donatóre. In acéstă sesiune veţĭ avé a lua decisiunile necesare pentru punerea în aplicare a disposiţiunilorŭ din actulŭ de donaţiune.

4. La 18 Septemvre a încetatŭ din viéţă în Bucurescĭ, Emanoilŭ Donicĭ, care prin testamentulŭ sĕu dela 27 Aprilie 1892, depusŭ la tribunalulŭ de Ilfovŭ, a lăsatŭ Academiei întrega sa avere, instituindŭ şi unŭ legatŭ particularŭ de 100,000 lei în favórea fiicei sale Margareta Bărbuceanu. Delegaţiunea, conformŭ art. 85 din regulamentŭ, a decisŭ la 20 Septemvre, acceptarea legatului şi în aceeaşĭ di a cerutŭ dela onor. ministerŭ alŭ cultelorŭ şi instrucţiunei publice, înalta autorisaţiune regală pentru primirea lui. Cestiunea stă încă astădĭ pendinte în consiliulŭ de miniştri.

La 24 Septemvre, tribunalulŭ de Bacău, deşi succesiunea era deschisă la tribunalulŭ de Ilfovŭ, totuşĭ a dispusŭ a-se pune în posesiunea averei, fără facere de inventarŭ, o rudă colaterală a repausatului.

Delegaţiunea s'a presentatŭ în 22 Februarie Augustului protectorŭ alŭ Academiei, Majestăţii Sale Regelui, spre a-lŭ ruga a da Inalta sa autorisare pentru primirea acestui legatŭ.

(Va urma.)

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 1 Aprilie. In urma ploilorŭ necontenite au crescutŭ rîurile *Raba*, *Mur*, apoi *Dunărea*, *Tisa* şi *Crişulŭ albŭ*. In tóte părţile lucră energicŭ la zăgazurĭ.

Neutra, 1 Aprilie. Protonotarulŭ *Ianits* ţinŭ înaintea unui publicŭ adunatŭ vorbirea sa programŭ. Deputatulŭ *Zelenyák* a sositŭ aci. Preoţii îşĭ continuă prin comune agitaţiunile. Liberalii, carĭ se reîntorceau din Neutra, au fostŭ *atacaţĭ de clericalĭ* la Tormos şi li-s'au ruptŭ stégurile. *Tarnoczy* a sositŭ aci, şi a fostŭ primitŭ în clubulŭ liberalŭ cu ovaţiunĭ călduróse.

Fiume, 1 Aprilie. Ministrulŭ de comerciu *Ernest Daniel* a sositŭ aci. Astădĭ va primi corpulŭ deregĕtorilorŭ şi va visita portulŭ.

Viena, 1 Aprilie. Majestatea Sa şi archiducesa Valeria plécă mâne diminéţă la Brünn.

Linz, 1 Aprilie. Şedinţa festivă, ţinută în onórea prinţului Bismark, decurse conformŭ programului. Reuniunea lucrătorilorŭ catolicĭ încercà de-a conturba serbarea prin cântarea imnului poporalŭ şi prin strigăte: „Josŭ cu Bismark!".

Berlinŭ, 1 Aprilie. Diua nascerei prinţului *Bismark* se serbéză astădĭ în tóte oraşele şi satele din imperiulŭ germanŭ. Şcólele şi birourile publice rĕmânŭ tóte închise.

Renaix, 1 Aprilie. S'a întêmplatŭ o ciocnire vehementă între calfele de papucarĭ, carĭ făcură grevă, şi între gendarmĭ. Ceştĭ din urmă puşcară asupra greviştilorŭ; 8 greviştĭ şi mai mulţĭ gendarmĭ au fostŭ răniţĭ, unŭ copilŭ a fostŭ omorîtŭ.

Waschington, 1 Aprilie. *Simonoseky*, individulŭ care a puşcatŭ asupra lui *Li-Hung-Tschang*, plenipotenţiatul chinesŭ, care e încredinţatŭ sĕ pertracteze cu Japonesii în cestiunea păcei — a fostŭ pedepsitŭ la temniţă pe viéţă.

Literatură.

Higiena copilului dela nascere până la 7 anĭ, lucrare premiată din partea „Asociaţiunei Transilvane". Dispunŭ numai de 100 esemplare. Cei carĭ voescŭ sĕ aibă acéstă broşură folositóre o potŭ căpĕta la subscrisulŭ, trimiţêndŭ 50 cr. de esemplarŭ. *Simeonŭ Stoica*, med. pensionatŭ în Abrudŭ (Abrudbánya). — Observămŭ însĕ, că aceeaşĭ broşură, de 64 pag., se vinde din partea Asociaţiunei *numai cu 15 cr.*

*

In editura librăriei *Carol Muller* din Bucurescĭ (Calea Victoriei 53) a apărutŭ: **Copilulŭ Eyolf**, dramă în 3 acte de *Henrik Ibsen*, tradusă cu învoirea autorului de *T. Maiorescu*. Costă unŭ esemplarŭ 1 leu.

*

In editura tipografiei „Aurora" *A. Todoranŭ* din Gherla au apărutŭ următórele cărţĭ: **Nu mĕ uita**, colecţiune de versurĭ pentru ocasiunĭ funebrale, arangiată prin *N. F. Negruţu. Ediţia IV.* Preţulŭ 25 cr. — **Douĕ turturele de aurŭ**, poveste poporală de Laurenţiu *Ciorbea*. Preţulŭ 12 cr. — **De când se numesce femeia porumbiţă**, poveste pop. de Laur. *Ciorbea*. Preţulŭ 12 cr. — **Ţiganulŭ la mănăstire şi Ţiganulŭ în Raiu**, poveştĭ în versurĭ, de *Aronŭ Boca Velchereanulŭ*. Preţ. câte 8 cr.

DIVERSE.

Fantoma roşie din Tuilleri. Precum castelulŭ regalŭ din Berlinŭ are de multe sute de anĭ fantoma sa, femeia albă, care se arĕta orĭ de câte-orĭ amenință pe vre-unulŭ dintre membrii familiei regale o mare nenorocire, totŭ aşa şi castelulŭ Tuileriilorŭ din Parisŭ avea fantoama sa: Unŭ bărbatŭ roşu, cu pĕrulŭ mare şi buclatŭ, cu privirea încrucişată (şaşie), îmbrăcatŭ cu haine roşii închise, purtândŭ în locŭ de cravată unŭ şérpe încolăcitŭ împrejurulŭ gâtului, şi acestŭ micŭ monstru se arăta — după cum spune legenda — de câte orĭ lovia pe Bourbonĭ vre-o nenorocire. In secolulŭ alŭ 16-lea spune, că s'a arătatŭ fantoma. Beranger ne spune în poesia sa: „Le petit homme rouge", că în anulŭ 1792 s'a arătatŭ fantoma în papucĭ de lemnŭ, ce făceau unŭ sgomotŭ infernalŭ prin coridórele castelului, avêndŭ înfăţişarea unui Jacobin. Apoi s'ar mai fi arătatŭ înaintea căderei lui Carolŭ X; chiar scepticulŭ şi ingeniosulŭ Napoleonŭ I, a fostŭ — se dice — surprinsŭ de acestŭ fenomenŭ supra-naturalŭ. De atuncĭ şi până astădĭ fantoma nu s'a mai arătatŭ.

Proprietarŭ: **Dr Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Bursa de Bucuresci

din 27 Martie n. 1895.

Valori	Do-bênda.	Scad. cup.	Cu banî gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	102.—
Renta amortisabilă	5%	" "	$100^{5}/_{8}$
" " (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.—Iul.	$99^{1}/_{2}$
" " din 1893	5%	" "	$99.^{1}/_{2}$
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	$96.^{1}/_{8}$
" " (Impr. de 32. ½ mil.	4%	Ian.-Iulie	$85.^{1}/_{8}$
" " (Impr. de 50 mil.	4%	" "	$87^{3}/_{4}$
" " (Imp. de 274 m 1890	4%	" "	$88.^{3}/_{4}$
" " (Imp. de 45 m. 1891	4%	" "	$87^{3}/_{4}$
" " (Im. de 120 iul. 1894	4%	" "	$87^{3}/_{4}$
Oblig. de Statŭ (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	$102^{3}/_{4}$
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	" "	280.—
Oblig. comunei Bucuresci 1883	5%	Ian.—Iul.	$96.^{1}/_{4}$
" " " din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
" " " din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
" " " din 1890	5%	Mai-Nov.	97 —
Scrisurî fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	$92^{5}/_{8}$
" " urbane Bucuresci	6%	" "	$101^{3}/_{4}$
" " " "	5%	" "	$88^{1}/_{4}$
" " " Iașî . .	5%	" "	$78.^{1}/_{8}$
Oblig. Soc. de basalt artificialŭ	6%	" "	96.
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1540.
Banca agricolă	500	150 v.	140.-
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	398.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	" "	420.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	" "	380.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" "	143. -
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	" "	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	" "	115. -
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—.—
" " " " 2 em. u. d. 0	1000	" "	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	" "	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 "	1000	" "	—.—
Societ. p. const. de Tramways	200	" "	—.—
20 francî aurŭ			20.04

S C O M P T U R Î:

Banca naț. a Rom.	6%	Paris	2½%
Avansurî pe efecte	7%	Petersburg . .	4⅓%
Casa de Depunerî	7½	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	4%	Elveția	3%

Cursulŭ losurilorŭ private

din 27 Martie 1895.

	cump.	vinde.
Basilica . . .	8.50	8.90
Creditŭ . . .	200.—	201 —
Clary 40 fl. m. c. . .	59.—	59.50
Navig. pe Dunăre . .	150. —	160.—
Insbruck	27. —	—.—
Krakau	26.50	27.50
Laibach	24. —	25.50
Buda	62.50	64.25
Palffy	59.—	59.75
Crucea roșie austr. .	17.50	18.—
dto ung. . .	11.70	12.20
dto ital. . .	13.—	13.50
Rudolf	24 -	25. -
Salm	71.—	73 —
Salzburg	26.75	27.75
St. Genois . . .	72 75	73.75
Stanislau	42.—	—.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	150.—	—.—
dto 4% 50 .	70. —	—.—
Waldstein . . .	54.—	—.—
Șerbescî 3% . . .	43 25	44.25
dto de 10 francî	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	132 —	133.—

Cursulŭ la bursa din Viena.

Din 30 Martie 1895.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	123.80
Renta de corone ung. 4% . . .	99.10
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ 4½% .	126.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	104.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	124.—
Bonurî rurale ungare 4% . . .	98.65
Bonurî rurale croate-slavone. . .	98.25
Imprum. ung. cu premii	161.50
Losurî pentru reg. Tisei și Segedin.	—.—
Renta de hârtie austr.	101.50
Renta de argint austr.	101.45
Renta de aur austr.	124.30
Losurî din 1860	158.—
Acții de ale Băncei austro ungară.	1083.—
Acții de-ale Băncei ung. de creditŭ.	475.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	410.—
Napoleondorî.	$9.69^{1}/_{2}$
Mărcî imperiale germane . . .	59.80
London vista	124.40
Paris vista	—.—
Rente de corone austr. 4%. . .	101.55
Note italiene.	—.—

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

Din 1 Aprilie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.66	Vênd.	9.69
Argint român.	Cump.	9.60	Vênd.	9.65
Napoleon-d'orî	Cump.	9.67	Vênd.	9.74
Galbenî	Cump.	5.74	Vênd.	5.85
Ruble rusescî	Cump.	1.30	Vênd.	—.—
Mărcî germane	Cump.	59 40	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Anunciurî

(inserțiunî și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administrațiunî. In casulŭ publicăriĭ unuĭ anunciu maĭ mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face mai de multe-orî.

Administrațiunea „Gazeta Transilvaniei.“

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentuluĭ este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ.	3 fl. —
Pe șese lunĭ.	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ.	10 fr.
Pe șese lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ.	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ.	2 fl. —
Pe șése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ.	8 francĭ.
Pe șése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ maĭ ușorŭ și maĭ repede prin **mandate poștale.**

Domniĭ, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazeteĭ Transilvanieĭ.“

Tipografia A. Mureșianu, Brașovŭ.